

Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
		Szerző		Tárgy	
		Cím <i>A hétről. I. Prohászka.</i>		Hely	
		<i>Valasztás Budapesten</i>		Idő	
		Forrás: <i>Budapesti hírlap.</i>		Személy	
Bp.		1912 XI/24		Helvyszám	
(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.) Oldalsz.	

Budapest, nov. 23.

A hétről.

I. Prohászka.

Valamikor ez a néva hiperlojális csehet jelentette. Az aulikus cseh politikust, profeszszort, hivatalnokot értették alatta azóta, hogy az osztrák liberálisok bukása után a Prohászka-kák elöntötték Bécsset. Humoros név volt, nemcsak minálunk, hanem a Lajlán túl is, a honnan hozzánk átszármazott. Később a végzet azt a tréfát követte el velünk, hogy ezen a néven jelent meg közéletünkben a legnépszerűbb magyar katolikus hilszónok, a ki nemcsak letörülte e névről a komikumot, hanem megszo-kottá, szinte magyarrá tette. Prohászka? Ki érzi már ennek a névnek a szláv idegenszerűségét? S hogy most, harmadszor jelenik meg a Prohászka név a világ előtt, egészen ismerősen és szimpatikusan esengett a fülünkben. Legfőljebb az a fragikomikus, hogy csaknem a Prohászka név vált kázusz. bellivé köztünk és a szláv világ közt.

Lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, szétfoszlik az a rejtelem, mely prizreni konzulunk körül szövődött. Lehet, hogy elsimul az egész affér, mert könnyen elsimul a diplomáciai vihar, melyben tapintatos szél ver föl illedelmes hullámokat. Főleg azok a vén és aggodalmas viharok, melyeket a mi diplomáciánk szokott szítani. Ezek a rendjeles, selyemharisnyás és lakktopános viharok mindig na-

gyon ügyelnek arra, hogy egyetlen kis esónakot föl ne borítsanak, s alig várják, hogy visszaszökjenek azokba a bécsi szelencékbe, melyekből kibocsátották. Valószínűleg most is így lesz. Még ha kedves Prohászka barátunkat félig meg is nyuzták a szerbek.

Ez a Prohászka-eset azonban jellemző abban az esetben is, ha elsimitják. A szerbek a szó teljes értelmében zsebredugták a hatalmas szomszéd monarchia egyik képviselőjét. Két-három hete semmi hír róla, kivéve azt az egyetlen táviratot, melyet egy bécsi lap kapott tőle és melvről most sem tudni, vajjon nem hamisítvány-e? A konzul elveszett, mint egy árva fiúcska, a ki eltévedt az anyjától, vagy egy ezüstforintos, mely a porba gurult. A szél behordta a lába nyomait a Balkán porával és hazug táviratok zörgő lepedőjével. A meghökkenett kegyelmes vénasszony, a bécsi külügyi hivatal, patvarkodva meg könyörögve követeli vissza elveszett gyermekét, de az agyafurt szerb csak kertel, sunyit, vállát vonogatja, sőt mi több, vádol, játsza a sértettet, végre nagy kegyesen megengedi, hogy egy külügyi tisztviselő menjen le Prizrenbe és keresse meg az elveszett konzult. Ha ugyan megleli. Mert lehet, bizony, hogy az már lóra ült és vágjat az adriai tenger felé, — vagy ki tudja, miféle titokzatos tenger felé.

Lehet, mondom, hogy a jövő napok hoznak majd egy elfogadható megoldást, melyet félig a kiderült való, félig pedig a diplomá-

ciai óvatosság fog kigyurni és kisimitani. Ez lehetséges. De semmi sem fogja eltüntetni és lemosni azokat az elmúlt heteket, mikor Szerbia büntetlenül piszkálhatta, nem is szalmaszállal, hanem szuronyhegygel, egy nagyhatalom orrát.

Képzeljük el, hogy mi történt volna, ha egy britt konzult tesz ilyen módon dugasz alá valamely szerencsétlen balkáni nép? Vagy a német császár fölségesen kunkorodó bajsza mily vészesen borzolódott volna az égnek, ha tőle hetekig elzárják a konzulját! A britt vagy német Prohászka nevét azóta flották füstje rajzolja a Balkán egére, mint egy rettentő mementót. Igaz, hogy a Prohászka név nem igen alkalmas arra, hogy boszuálló szuronyerdők előtt lobogjon, mint egykor a szegény Endre herceg neve a magyarok kopjái előtt, de a *Snébele* név sem sokkal poétikusabb, mégis kész volt háborut viselni érte Franciaország. Még szerencse, hogy Prohászka ur nem magyar állami, hanem közös tisztviselő volt. Így legalább a szégyenből, mely a monarchiára piroslík az esetéből, mi, magyarok, csak a kvóta arányában részesedünk.

II. Valasztás Budapesten.

Tavasszal, — borotválkozás közben — megszólított a borbélyom.

— Tetszik-e tudni, nagyságos ur, hogy ősszel községi választás lesz?

— Nem.

— Hát csak azért mondom, mert a ki hol-

napig nem veszi ki a bárcáját, nem választhat.

— Csak nem?

— De igenis. S' csak azért mondom, mert itt volt Galambóci ur s hagyott nálam néhány meghatalmazási blankettát.

— Minek az?

— Hogy ha a borotválkozó urak közül valaki szavazni akar, írja alá és ő kiváltja a szavazó-bárcáját. Legalább nem kell az elüljáróságra szaladgálnia. Ő megteszi polgártársi szívessegből.

— Hiszen ez a Galambóci ur angyal. Ide gyorsan azzal a blankettával!

Soha sem láttam Galambóci urat (legalább úgy, hogy tudtam volna, hogy ő az), ő sem engem. Azt sem tudtam, miéle párthoz, klikkhez tartozik. Ő sem rólam. Mult az idő. Jártunk, keltünk az utcákon, lehet, hogy egymás mellett, borotválkoztunk, lehet, hogy egymás szomszédságában. De mi nem tudtunk egymásról semmit. Sőt én teljesen megfeledkeztem Galambóci urról, valamint arról is, hogy városi választás lesz. És ez a feledékenység az a szekér, melyen a város ügyei utaznak. Mi, kilencszázezer budapesti lakos, mindnyájan ezen az óriási szekéren ülünk, panaszkodunk, elégületlenkedünk, a mozgékonyabb Galambóci urak pedig ott ülnek a bakon, ostorral a kezükben és visznek bennünket, magunk se tudjuk, merre. Ezt a feledékenységet egyébként közömbösségnek is hívják.

Élmult hát a tavasz, elmult a nyár s egy novemberi napon kapok egy levelet Ehrlich G. Gusztávtól.

— Mit írhat nekem Ehrlich ur? Hiszen én soha sem rendeltem nála kályhát.

Ehrlich ur azt közli velem, hogy a szavazó-bárcám a régi párt irodájában „fekszik“ és egyszer mind melegen üdvözl, mint az ő városi politikájának a törhetetlen hívét.

Hm. Miért vagyok én Ehrlich ur törhetetlen híve, mikor soha senki sem próbálta megtörni bennem az iránta való hűséget, minthogy soha sem tartoztam a pártjához. És miért „fekszik“ az én bárcám az Ehrlich ur irodájában?

Nem kellett sokáig törnöm a fejemet ezen a rejtelmen. A levél egyik sarkából köszöntött

felém ismerősen az én ismeretlenem: a Galambóci. Csak ennyi volt odairva: „Galambóci“, az is apró betűvel, de sokat mondón:

— Igen, én vagyok a Galambóci. A ki önt polgártársi önzetlenséggel megkíméltem a bárcáért való szaladozástól. A ki önt felültettem arra a nagy szekérre, melyben kilencszázezred magával utazik, — ime, most már tudja, hogy hova.

Hát jól van, tudom. Másnap azonban kapok egy levelet a kerületbeli ellenzéktől, melyben Lányi és Somogyi urak üdvözölnek melegen, mint az ő városi politikájuknak a törhetetlen hívét. Ők azonban már nem voltak oly bizonyosak törhetlenségemben, mint Ehrlich ur, mert szerényen megjegyezték, hogy ha netán mégis hajlandó lennék elősegíteni a város romlását és a régi párt lisztájával óhajtók szavazni, enyhítem e tettemet három név törlésével s írjak helyébe három különösen pártfogásomba ajánlott nevet.

Hát persze, persze. Lányi és Somogyi urak is gondtalanul jártak, keltek, borotválkoztak akkor, mikor Ehrlich és Galambóci urak bennünket, a nagy, naiv, közömbös százezreket, felültettek a szekerekre. S most, az utolsó napokon erre a szekérre csibenkednek ők is.

No, hanem a jogos kocsisok hamarosan hátracsapdostak az ostorral. Másnap már bekopogtatott hozzám a postás az Ehrlich ur levelével, melyben figyelmeztette az ő törhetetlen hívét, hogy ne üljön föl az ellenzék fogásainak stb. S a levél sarkában ismét ott mosolygott szerény ibolya gyanánt e név: Galambóci.

Ettől fogva a választásig állandó levelezésben voltam Ehrlich és Galambóci urakkal, már tudniillik abban az egyoldalú levelezésben, melyet e napokban a mozgékony klikkek folytatni szoktak velünk, a lomha százezrekkel. Galambóci ur számon tartott, figyelmeztetett, hajszolt, hurcolt magával, — a nélkül, hogy valaha láttuk volna egymást.

A választás után megkérdeztem a borbélyomtól:

— No, mester, szavazott-e?

— Hm, hm... nem tetszik a bajszát ki-

huzatni?

Látnivaló, hogy a mester nem volt hajlandó felelni e kérdésre. Mert hátha árt vele az üzletének.

Kis vártatva a mester kérdezte:

— Hát a nagyságos ur szavazott-e?

— Hm, hm... de bizony jó lesz kihuzni a bajszot.

Látnivaló, hogy én sem voltam hajlandó felelni e kérdésre. Mert hátha itt van véletlenül Galambóci ur s nem tetszik neki a válaszom?

Igy választunk mi Budapesten. Ilyen lomhán, öntudatlanul és gyáván.